

Veiksmes piemērs- Ķelmēni:

Efektīvākās nezāļu ierobežošanas metodes – gudri plānota augu maiņa plus ecēšana pareizajā laikā

Līvija Zariņa, AREI Priekuļu pētniecības centra vadošā pētniece

Gulbenes novada Rankas pagasta zemnieku saimniecības ‘**Ķelmēni**’ dibināta 1993, tā specializējusies labību, galvenokārt rudzu, audzēšanā bioloģiskās saimniekošanas sistēmā. Saimniecība attīsta noslēgta cikla ražošanu: audzē rudzus, no tiem cep maizi, sēj augsnes ielabotājkultūras un to ražu pārdod lopbarībai. Saimnieks- **Juris Paulovičs** kopš darbības pirmsākumiem centies strādāt videi draudzīgām metodēm un popularizējis veselīgas pārtikas nozīmi.

Saimniecība apsaimnieko ap 800 ha aramzemes, no kuriem ceturtdaļa ir īpašumā. Augsnes dažādas, pārsvarā viegla mehāniskā sastāva, pamatā- mālsmils. Lauki izvietoti 5-6 lauku rotācijās, galveno uzmanību veltot augsnes auglības nodrošināšanai un efektīvai nezāļu ierobežošanai: ziemas rudzi- zirņauzas- griķi- ziemas rudzi ar sarkanā āboliņa pasēju-āboliņš- zaļā papuve; vasaras kvieši-vasarāju labību un zirņu mistrs ar pasēju-āboliņš-griķi-ziemas rudzi. Tīrumos izplatītākās nezāles: vārpata, balandas, tīruma vijolīte, vīķīši, pērkones.

Tā kā ‘Ķelmēnos’ saimnieko pēc labākās prakses, no kuras ir ko mācīties citiem, saimniecība tika uzaicināta iesaistīties Core Organic Plus projektā PRODIVA, kura ietvaros Baltijas jūras reģiona piecu valstu (Dānija, Latvija, Polija, Somija, Vācija, Zviedrija) vairāk kā 200 vasarāju labību tīrumos ar pasēju tika veikts nezāļu monitorings (skatīt saiti: <http://projects.au.dk/coreorganicplus/research-projects/prodiva/>).

‘Ķelmēnos’ nezāļu ierobežošanai pielieto visas iespējamās videi draudzīgās nezāļu ierobežošanas metodes, kuras bāzējas uz augu daudzveidību- pasēju, maisījumu, augseku dažādošanu, starpkultūras.

Juris Paulovičs uzsver, ka augu daudzveidība ir galvenais faktors, kas jāievēro, lai gūtu labas sekmes visu kaitīgo organismu (nezāles, kaitēkļi, slimības) ierobežošanā. Nezāļu ierobežošanai strādājot pēc bioloģiskās lauksaimniecības metodes efektīga ir sējumu ecēšana. Tā vienmēr jāveic pareizajā laikā. Saimnieks labprāt dalās savā pieredzē semināros, kopā ar zinātniekiem un konsultantiem kopīgi diskutē meklējot labākos risinājumus.

- a) *Griķi augsekā- viens no ‘atslēgas elementiem nezāļu ierobežošanā: to ātrā sadīgšana, nepavisam ‘nav pa prātam’ nezālēm.*
- b) *Ecēšana- ļoti svarīgs agronomiskais elements, kas jāveic īstajā laikā.*

- c) *Viena no rudzu labajām īpašībām- nezāļu nomākšana. Papildus to alelopātiskajam efektam, to spēcīgais augums nomāc nezāles.*

PRODIVA

www.coreorganic.org